

LIETUVOS BANKAS

LIETUVOS II IR III PAKOPOS PENSIJŲ FONDŲ BEI
KOLEKTYVINIO INVESTAVIMO SUBJEKTŲ
RINKOS APŽVALGA

2012 m. I ketvirtis

2012/I

Turinys

I. BENDRI II PAKOPOS PF RINKOS DUOMENYS.....	4
II. II PAKOPOS PF INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAI.....	5
III. II PAKOPOS PF INVESTICINIO PORTFELIO STRUKTŪRA.....	6
IV. II PAKOPOS PF DALYVIAI	7
V. BENDRI III PAKOPOS PF RINKOS DUOMENYS	8
VI. III PAKOPOS PF INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAI	8
VII. PF INVESTICINIO PORTFELIO STRUKTŪRA.....	9
VIII. BENDRI KIS RINKOS DUOMENYS.....	10
IX. KIS DALYVIAI	11
X. KIS TURTAS	12
XI. KIS INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAI	13
XII. KIS INVESTICINIO PORTFELIO STRUKTŪRA.....	14
XIII. LIETUVOJE VIEŠAI PLATINAMI UŽSIENIO KIS.....	15

Lentelių sąrašas

1 lentelė. PF dalyviai ir valdomas turtas pagal investavimo strategijas 2012 m. kovo 31 d.	4
2 lentelė. PF vienetų verčių ir lyginamųjų indeksų pokyčiai	5
3 lentelė. III pakopos PF rinkos duomenys 2012 m. kovo 31 d.	8
4 lentelė. PF vienetų verčių ir lyginamųjų indeksų pokyčiai	8
5 lentelė. KIS rinkos duomenys 2012 m. kovo 31 d.	10
6 lentelė. Svertiniai KIS vienetų verčių pokyčiai	13
7 lentelė. KIS vienetų verčių pokyčiai	13

Paveikslų sąrašas

1 pav. II pakopos PF dalyvių skaičiaus ir turto kaita	4
2 pav. II pakopos PF valdomo turto pasiskirstymas pagal PKB 2012 m. kovo 31 d.	4
3 pav. Pasaulio rinkas atspindinčių indeksų pokyčiai	5
4 pav. Visos II pakopos PF rinkos investicijų pasiskirstymas pagal turto klases 2012 m. kovo 31 d.	6
5 pav. KIS pasiskirstymas pagal rūšis (proc. viso II pakopos PF portfelio) 2012 m. kovo 31 d.	6
6 pav. Apibendrintas II pakopos PF investicijų pasiskirstymas 2012 m. kovo 31 d.	6
7 pav. II pakopos PF investicijų pasiskirstymas pagal valiutas 2012 m. kovo 31 d.	6
8 pav. Visų II pakopos PF investicijų pasiskirstymas pagal šalis 2012 m. kovo 31 d.	6
9 pav. Naujų dalyvių pasiskirstymas pagal PKB 2012 m. I ketv.	7
10 pav. PKB keitę dalyviai 2012 m. I ketv.	7
11 pav. III pakopos PF dalyvių skaičiaus ir turto kaita	8
12 pav. Visos III pakopos PF rinkos investicijų pasiskirstymas pagal turto klases 2012 m. kovo 31 d.	9
13 pav. KIS pasiskirstymas pagal rūšis (proc. viso III pakopos PF portfelio) 2012 m. kovo 31 d.	9
14 pav. Apibendrintas III pakopos PF investicijų pasiskirstymas 2012 m. kovo 31 d.	9
15 pav. III pakopos PF investicijų pasiskirstymas pagal valiutas 2012 m. kovo 31 d.	9
16 pav. Visų III pakopos PF investicijų pasiskirstymas pagal šalis 2012 m. kovo 31 d.	9
17 pav. KIS dalyvių skaičiaus ir turto kaita	10
18 pav. KIS turto pasiskirstymas pagal KIS rūšį 2012 m. kovo 31 d.	10
19 pav. KIS dalyvių pasiskirstymas pagal KIS rūšį 2012 m. kovo 31 d.	10
20 pav. KIS dalyvių pasiskirstymas pagal VĮ 2012 m. kovo 31 d.	11
21 pav. Daugiausia dalyvių turintys KIS 2012 m. kovo 31 d.	11
22 pav. KIS turto pasiskirstymas pagal VĮ 2012 m. kovo 31 d.	12
23 pav. Daugiausia turto (mln. Lt) turintys KIS 2012 m. kovo 31 d.	12
24 pav. Visos KIS rinkos investicijų pasiskirstymas pagal turto klases 2012 m. kovo 31 d.	14
25 pav. Investicijų į KIS pasiskirstymas pagal rūšis (proc. viso KIS investicijų portfelio) 2012 m. kovo 31 d.	14
26 pav. Apibendrintas KIS investicijų pasiskirstymas 2012 m. kovo 31 d.	14
27 pav. KIS investicijų pasiskirstymas pagal valiutas 2012 m. kovo 31 d.	14
28 pav. Visų KIS investicijų pasiskirstymas pagal šalis 2011 m. gruodžio 31 d.	14
29 pav. Užsienio KIS dalyvių skaičiaus ir turto kaita	15
30 pav. Lietuvoje registruotų KIS ir užsienio KIS platinimas bei išpirkimas	15
31 pav. Užsienio KIS turto pasiskirstymas pagal platintoją 2012 m. kovo 31 d.	15
32 pav. Užsienio KIS dalyvių pasiskirstymas pagal platintoją 2012 m. kovo 31 d.	15

Santrumpos

II pakopa	valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimas pensijų kaupimo bendrovių valdomuose pensijų fonduose
III pakopa	papildomas savanoriškas pensijų kaupimas pensijų kaupimo bendrovių valdomuose pensijų fonduose
IF	investicinis fondas
IFP	išvestinės finansinės priemonės
IKKB	investicinė kintamojo kapitalo bendrovė
KIS	kolektyvinio investavimo subjektas
PF	pensijų fondai
PKB	pensijų kaupimo bendrovė
SODRA	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
SVP	skolos vertybiniai popieriai
VĮ	valdymo įmonė
VP	vertybiniai popieriai
VRE	Vidurio ir Rytų Europa
VVP	Vyriausybės vertybiniai popieriai

Ši apžvalga apima bendrą visų Lietuvoje veikiančių valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondų, papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondų ir kolektyvinio investavimo subjektų veiklos analizę per 2012 m. pirmąjį ketvirtį.

Rengiant šią apžvalgą naudoti Lietuvos banko, pensijų kaupimo bendrovių, valdymo įmonių, platintojų ir kiti duomenys, paskelbti iki 2012 m. kovo 31 d.

Leidinio koordinadorius Finansinių paslaugų ir rinkų analizės skyriaus specialistas Audrius Šilgalis, tel. (8 5) 268 0524, el. p. asilgalis@lb.lt

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

I. BENDRI II PAKOPOS PF RINKOS DUOMENYS

2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje Lietuvoje veikė 30 II pakopos PF. Juos valdė 9 pensijų kaupimo bendrovės: 7 valdymo įmonės ir 2 gyvybės draudimo bendrovės. Valdymo įmonės valdė 25 II pakopos PF, kurių turto vertė 2012 m. kovo 31 d. buvo 3 646,6 mln. litų. Juose pensiją kaupė 857,8 tūkst. dalyvių. Gyvybės draudimo bendrovės valdė 5 II pakopos PF, kurių turto vertė 2012 m. kovo 31 d. sudarė 725,4 mln. litų. Juose pensiją kaupė 205 tūkst. dalyvių. Nuo šių metų pradžios įmokos į II pakopos PF dydis yra sumažintas iki 1,5 proc. dalyvių pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos.

Populiariausi ir toliau buvo vidutinės dalies (iki 70 % savo lėšų investuojantys į akcijas) PF. Jie valdė daugiau nei pusę viso II pakopos PF turto ir juose savo pensijai kaupė daugiau nei pusę dalyvių (žr. 1 lentelę).

II pakopos PF turtas 2012 m. pirmąjį ketvirtį augo 7,14 proc.

2012 m. pirmąjį ketvirtį II pakopos PF valdomas turtas padidėjo 291,32 mln. litų (7,14 %) ir ketvirčio pabaigoje sudarė 4 372,0 mln. litų. Dalyvių, kaupiančių pensiją II pakopos PF, skaičius padidėjo 0,79 proc. ir buvo 1 062,8 tūkst. Per pirmus tris šių metų mėnesius SODRA į PF pervedė 85,97 mln. litų. 2012 m. kovo viduryje buvo pervestos įmokos už 2012 m. sausio mėn. Dėl sumažinto įmokų tarifo į PF pateko 29,6 proc. mažiau lėšų nei buvo pervesta vasario mėn. už 2011 m. gruodžio mėn.

Šių metų pradžia pensijų fondams buvo sėkminga. Dėl gerų investicinių rezultatų II pakopos PF valdomas turtas padidėjo daugiau nei per visus 2011 m. (žr. 1 pav.), o PF dalyvių skaičius per ketvirtį padidėjo 8 357 dalyviais.

Didelė koncentracija rinkoje

2011 m. pabaigoje beveik 80 proc. turto koncentravosi trijų PKB valdomuose fonduose: beveik 67 proc. PF turto valdė dvi valdymo įmonės (UAB „Swedbank investicijų valdymas“ – 36,50 % ir UAB „SEB investicijų valdymas“ – 29,64 %), 13,47 proc. – UAGDPB „Aviva Lietuva“, kuri pagal PF valdomo turto dydį užima trečiąją vietą.

Dalyvių pasiskirstymas pagal PKB buvo labai panašus į turto pasiskirstymą – daugiau nei 80 proc. dalyvių kaupė pensijas viename iš trijų PKB valdomų fondų. Daugiausia dalyvių rinkosi UAB „Swedbank investicijų valdymas“ valdomus fondus – 40,18 proc. ir UAB „SEB investicijų valdymas“ – 24,15 proc., trečioje vietoje pagal dalyvių skaičių buvo UAGDPB „Aviva Lietuva“ – 15,73 proc. visų II pakopos PF dalyvių.

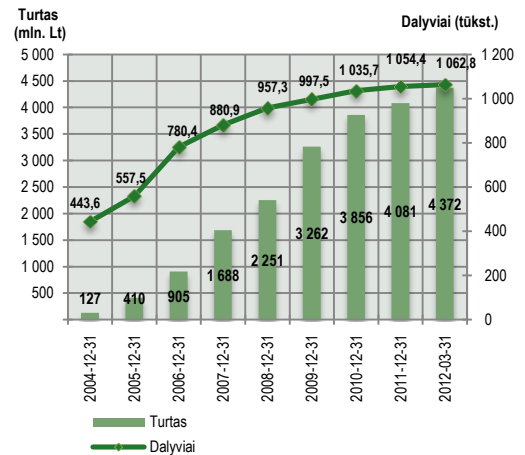
Šių trijų valdymo įmonių dominavimas II pakopos PF rinkoje vyksta nuo pat pensijų kaupimo sistemos veiklos pradžios. Dėl didelio klientų aptarnavimo padalinių tinklo ir aktyvios pardavimo strategijos šios įmonės jau pirmaisiais sistemos veiklos metais sugebėjo pritraukti daugiausia dalyvių ir turto. 2012 m. kovo 31 dieną *Herfindahl–Hirschman* indeksas¹ buvo 2 595,5 punkto, o tai rodo didelę koncentraciją rinkoje.

1 lentelė. PF dalyviai ir valdomas turtas pagal investavimo strategijas 2012 m. kovo 31 d.

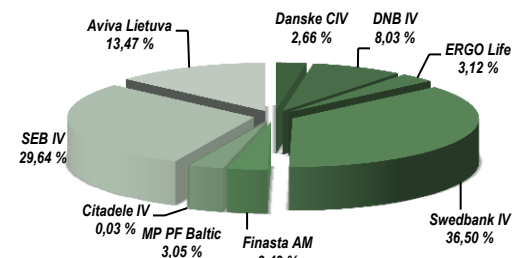
PF pagal investavimo strategijas*	PF skaičius	Dalyvių skaičius	Valdomo turto vertė, Lt
Konservatyvaus investavimo	10	117 783	589 380 413
Mažos akcijų dalies	4	264 607	1 157 398 570
Vidutinės akcijų dalies	11	583 001	2 265 424 852
Akcijų	5	97 363	359 811 546
Iš viso	30	1 062 754	4 372 015 381

*Pagal investavimo strategijas fondai skirstomi į keturias rizikos grupes: konservatyvaus investavimo, mažos akcijų dalies (iki 30 % lėšų investuota į akcijas), vidutinės akcijų dalies (30–70 %) ir akcijų PF (70–100 %).

1 pav. II pakopos PF dalyvių skaičius ir turto kaita

2 pav. II pakopos PF valdomo turto pasiskirstymas pagal PKB 2012 m. kovo 31 d.

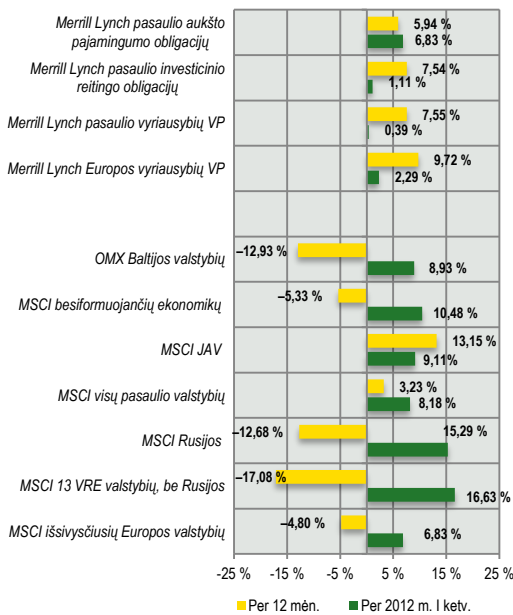
¹ Herfindahl-Hirschman indeksas yra vienas iš dažniausiai taikomų koncentracijos rodiklių. Indeksas apskaičiuojamas taip:

$$HHI = \sum_{i=1}^n (x_i)^2,$$

kuriose: x_i – i PKB rinkos dalis pagal turtą, n – PKB skaičius. *Herfindahl-Hirschman* indekso reikšmės kinta tarp intervalo $10\,000/n \leq HHI \leq 10\,000$ ribų. Šis indeksas įgytų mažiausią reikšmę, jei struktūros visos sudedamosios dalys būtų lygios, t. y. kiekviena PKB užimtų po vienodą rinkos dalį. Didžiausią reikšmę indeksas įgytų tada, kai viena sudedamoji dalis sudarytų 100 procentų visos struktūros, t. y. rinkoje veiktų viena PKB. Praktikoje didesnė negu 1 800 *Herfindahl-Hirschman* indekso reikšmė paprastai rodo didelę koncentraciją.

II. II PAKOPOS PF INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAI

3 pav. Pasaulio rinkas atspindinčių indeksų pokyčiai

2012 m. pradžioje finansų rinkos atsitiesė po 2011 m. vykusių kritimų

2012 m. pradžia buvo sėkminga investuotojams, didžioji dalis pasaulio rinkas atspindinčių indeksų per pirmąjį šių metų ketvirtį kilo (žr. 3 pav.). Tokius rezultatus labiausiai paveikė Europos Centrinio Banko vykdytos ilgalaikio skolinimo operacijos, pasiektas susitarimas dėl Graikijos finansavimo ir paskelbti teigiami makroekonominiai rodikliai. Ketvirčio pabaigoje finansų rinkose prasidėjo svyravimai dėl artėjančių rinkimų Prancūzijoje ir Graikijoje, pablogėjusių ekonominių rodiklių ir problemų Ispanijos bankų sektoriuje. Pirmąjį ketvirtį didėjo (nuo 6,83 iki 16,63 %) visi akcijų rinkų indeksai, taip pat kilo (nuo 0,39 iki 9,72 %) ir obligacijų bei VVP indeksai.

Akcijų rinkos neigiamai reagavo į 2011 m. įvykius, tik JAV rinką atspindintis ir visų pasaulio valstybių indeksas nuo 2011 m. pirmojo ketvirčio pabaigos kilo, kitų indeksų pokytis buvo neigiamas. Per metus daugiausia sumažėjo indeksas, rodantis trylikos VRE šalių (be Rusijos) akcijų rinkų pokyčius (-17,08 %), taip pat reikšmingai krito Baltijos valstybių (-12,93 %) ir Rusijos (-12,68 %) indeksai. Obligacijų ir VVP rinkos per praėjusius 12 mėn. kilo nuo 5,94 iki 9,82 proc.

2 lentelė. PF vienetų verčių ir lyginamųjų indeksų pokyčiai

	Vieneto vertės pokytis 2012 m. I ketv.	Vieneto vertės pokytis per 12 mėn.	Lyginamojo indekso pokytis per 12 mėn.
Konservatyvaus investavimo PF			
Aviva Europensija	▲ 4,7	▲ 5,0	▲ 3,7
Konservatyvaus valdymo Danske pensija	▲ 2,1	▲ 2,6	▲ 7,3
DNB pensija 1	▲ 2,9	▲ 3,6	▲ 2,1
ERGO konservatyvusis	▲ 2,5	▲ 4,9	▲ 5,4
Finasta konservatyvaus investavimo	▲ 4,3	▲ 4,4	▲ 3,4
Finasta nuosaikus	▲ 1,3	▲ 1,5	▲ 3,7
Citadele pensija 1	▲ 1,4	▲ 2,5	▲ 6,6
MP Stabilo II	▲ 1,1	▲ 2,5	▲ 2,6
SEB pensija 1	▲ 2,1	▲ 5,6	▲ 5,1
Swedbank pensija 1	▲ 1,1	▲ 1,6	▲ 1,6
Svertinis pokytis	▲ 2,5	▲ 4,2	-
Mažos akcijų dalies PF			
Aviva Europensija plus	▲ 5,7	▲ 3,3	▲ 3,2
DNB pensija 2	▲ 4,2	▲ 2,5	▲ 1,7
Finasta augančio pajamingumo	▲ 8,0	▲ 1,7	▼ 4,0
Swedbank pensija 2	▲ 3,1	▲ 4,7	▲ 8,3
Svertinis pokytis	▲ 4,1	▲ 4,4	-
Vidutinės akcijų dalies PF			
Aviva Europensija ekstra	▲ 6,7	▲ 1,3	▲ 2,6
Danske pensija 50	▲ 4,0	▼ 1,1	▲ 7,5
DNB pensija 3	▲ 6,0	▲ 1,4	▲ 1,1
ERGO balans	▲ 6,2	▼ 1,2	▲ 1,4
Finasta aktyvaus investavimo	▲ 9,0	▲ 2,4	▼ 12,1
Finasta subalansuotas	▲ 7,2	▲ 4,1	▲ 7,0
MP Medio II	▲ 4,2	▼ 1,9	▲ 5,5
Citadele pensija 2	▲ 3,7	▼ 0,2	▲ 3,9
SEB pensija 2	▲ 7,0	▲ 2,9	▲ 3,9
Swedbank pensija 3	▲ 4,4	▲ 4,1	▲ 5,9
Swedbank pensija 4	▲ 6,7	▲ 1,6	▲ 3,1
Svertinis pokytis	▲ 6,1	▲ 2,6	-
Akcijų PF			
Danske pensija 100	▲ 5,5	▼ 2,8	▲ 6,2
Finasta racionalios rizikos	▲ 11,6	▼ 2,7	▼ 29,1
MP Extremo II	▲ 5,5	▼ 3,3	▲ 3,0
SEB pensija 3	▲ 9,6	▼ 1,9	▲ 1,0
Swedbank pensija 5	▲ 8,8	-	-
Svertinis pokytis	▲ 8,1	▼ 2,6	-
Bendras svertinis pokytis	▲ 5,2	▲ 2,9	-

2012 m. pirmąjį ketvirtį kilo visų rinkoje veikusiu II pakopos PF vienetų vertės

Kilimas pasaulio finansų rinkose lėmė teigiamus fondų rezultatus. Visų PF vienetų vertės pirmąjį ketvirtį vidutiniškai padidėjo 5,2 proc. (žr. 2 lentelę): daugiausia pakilo sąlyginai didžiausios rizikos PF vienetų vertės – akcijų PF (8,1 %) ir vidutinės akcijų dalies (6,1 %). Mažos akcijų dalies PF vienetų vertės padidėjo 4,1, o konservatyvaus investavimo – 2,5 proc.

Priešingi rezultatai fiksuoti nuo 2011 m. pirmojo ketvirčio pabaigos. Per 12 mėn. labiausiai kilo sąlyginai mažiausios rizikos PF vienetų vertės – konservatyvaus investavimo PF (4,2 %) ir mažos akcijų dalies PF (4,4 %). Vidutinės akcijų dalies PF vienetų vertės kilo 2,6, o akcijų PF krito 2,6 proc. Bendras visų PF vienetų verčių kilimas per praėjusius 12 mėn. sudarė 2,9 proc. Nuo 2011 m. pirmojo ketvirčio pabaigos 8 iš 30 fondų vienetų verčių pokytis buvo neigiamas, 1 fondas veikė trumpiau nei metai, o 21 fondų grąža buvo teigiama. Per 2011 m. paskutinį ketvirtį 7 konservatyvių pensijų fondų vienetų vertės pokytis buvo neigiamas, kitų 23 rinkoje veikiančių PF vienetų vertės kilo. Naujausius II pakopos PF rezultatus galima rasti Lietuvos banko interneto svetainėje².

² http://www.lb.lt/finansu_istaidu_finansines_ataskaitos

III. II PAKOPOS PF INVESTICINIO PORTFELIO STRUKTŪRA

Daugiausia II pakopos PF lėšų investuota į KIS

2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje didžiausią dalį (55,75 %) II pakopos PF investicijų sudarė investicijos į KIS vienetus ar akcijas (žr. 4 pav.), kurių vertė ketvirčio pabaigoje buvo 2,44 mlrd. litų. Didžiausia dalis lėšų, investuotų į KIS, orientuota į akcijų KIS (žr. 5 pav.). Investicijos į juos sudarė 31,36 proc. viso II pakopos PF portfelio (1,37 mlrd. Lt), truputį mažesnė dalis teko skolos vertybinių popierių KIS, į kuriuos investuota 22,57 proc. minėto portfelio (986,87 mln. Lt). Į kitus KIS (privataus kapitalo, nekilnojamojo turto, žaliavų, alternatyvaus investavimo ir kt.) buvo investuota 1,92 proc. II pakopos PF turto (84,1 mln. Lt). Per praėjusį ketvirtį sumažėjo investicijų į skolos KIS dalis, tačiau didėjo investicijos į akcijų ir kitus KIS. Tokius pokyčius galima paaiškinti tuo, kad skolos KIS pelningumas yra mažesnis, palyginti su kitomis fondų rūšimis, o dėl akcijų rinkų kilimo šių metų pirmąjį ketvirtį valdytojai daugiau lėšų investavo į rizikingesnius fondus.

Antra pagal populiarumą investicija – VVP, į kuriuos tiesiogiai investuota 34,98 proc. II pakopos PF turto (1,53 mlrd. Lt). Per 2012 m. pirmąjį ketvirtį investicijų į VVP dalis padidėjo 84,4 mln. litų.

Indėlių dalis II pakopos PF portfeluose 2012 m. pirmąjį ketvirtį sumažėjo nuo 4,61 iki 3,40 proc. ir ketvirčio pabaigoje sudarė 148,08 mln. litų. Investicijos į įmonių SVP sudarė 2,12 proc., grynaisiais pinigais atsiskaitomojoje sąskaitoje buvo laikoma 2,54 proc. fondų lėšų, o tiesiogiai į akcijas PF investavo 1,11 proc. viso valdomo turto. Išvestinės finansinės priemonės, naudojamos rizikai drausti, ir kitos pozicijos (gautinos, mokėtinos sumos ar kt.) sudarė nereikšmingą fondų investicijų dalį. Investicijas į KIS priskyrė atitinkamoms tiesioginėms investicijoms (akcijų KIS – investicijoms į akcijas, skolos KIS – investicijoms į įmonių skolos VP), galime apibendrinti investicijų pasiskirstymą (žr. 6 pav.).

2012 m. pradžioje didžioji dalis II pakopos PF portfelių turto buvo investuota eurais

Kaip matyti iš 7 pav., 2012 m. kovo pabaigoje didžiausia dalis (apie 66,4 %) PF turto buvo investuota eurais, t. y. 2,90 mlrd. litų. Nuo 2010 m. pabaigos, daugiausia dėl padidėjusių PF investicijų į Lietuvos VVP ir lėšų, laikomų kaip indėliai, dalies augo investicijų litais dalis, kuri kovo pabaigoje sudarė 14,91 proc., arba 651,83 mln. litų, iš jų net 73,42 proc. sudarė investicijos į Lietuvos VVP ir 20,68 proc. buvo laikomi kaip indėliai ar gryniesiems pinigams atsiskaitomojoje sąskaitoje. PF investicijos JAV doleriais sudarė 15,12 proc., arba 660,96 mln. litų.

Daugiausia lėšų investuota Lietuvoje ir Liuksemburge

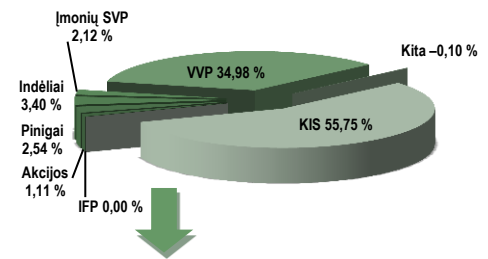
Išanalizavus visų II pakopos PF investicijų pasiskirstymą pagal šalis, matyti, kad beveik 60 proc. viso turto investuota Lietuvoje ir Liuksemburge. Po šių šalių pagal investicijų dydį yra Airija, Vokietija ir Prancūzija (žr. 8 pav.). II pakopos PF Liuksemburge, Airijoje ir Prancūzijoje investuoja į šiose šalyse įsteigtus KIS, o Vokietijoje – į KIS ir VVP.

Iš viso Lietuvoje buvo investuota 31,45, o užsienyje – 68,55 proc. II pakopos PF turto.

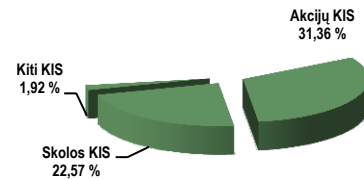
II pakopos PF valdytojai vis didesnę dalį lėšų investuoja į Lietuvos VVP

2010 m. pabaigoje į Lietuvos VVP buvo investuota 751,16 mln., 2011 m. – 978,86 mln., o 2012 m. kovo 31 d. – 1 072 mlrd. litų. Šį padidėjimą galima sieti su Europos šalių vyriausybės skolos problemomis. 2012 m. pirmąjį ketvirtį Lietuvos bankas davė leidimą dviem konservatyviems II pakopos PF investuoti į vieno emitento – Lietuvos Respublikos Vyriausybės išleistus perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones (iki 80 ir 100 proc.) savo valdomo turto.

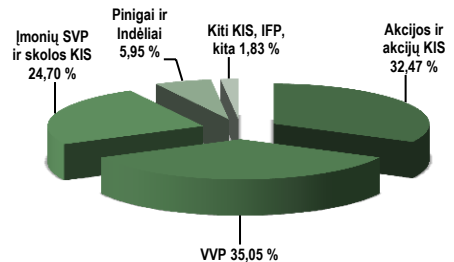
4 pav. Visos II pakopos PF rinkos investicijų pasiskirstymas pagal turto klases 2012 m. kovo 31 d.

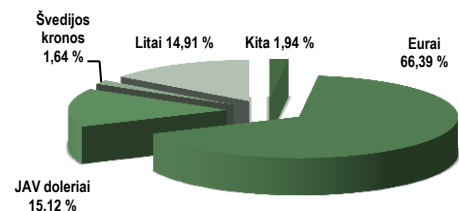
5 pav. KIS pasiskirstymas pagal rūšis (proc. viso II pakopos PF portfelio) 2012 m. kovo 31 d.

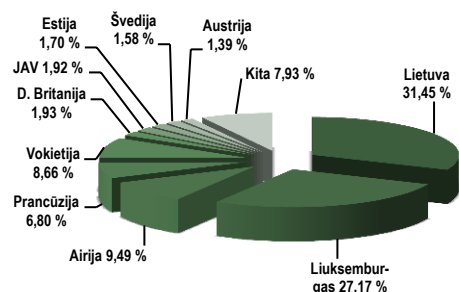
6 pav. Apibendrintas II pakopos PF investicijų pasiskirstymas 2012 m. kovo 31 d.

7 pav. II pakopos PF investicijų pasiskirstymas pagal valiutas 2012 m. kovo 31 d.

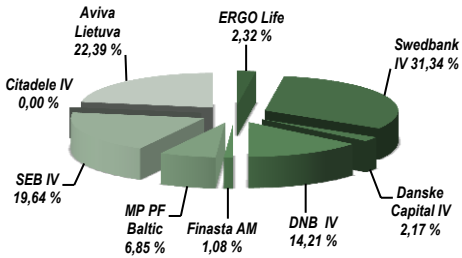

8 pav. Visų II pakopos PF investicijų pasiskirstymas pagal šalis 2012 m. kovo 31 d.

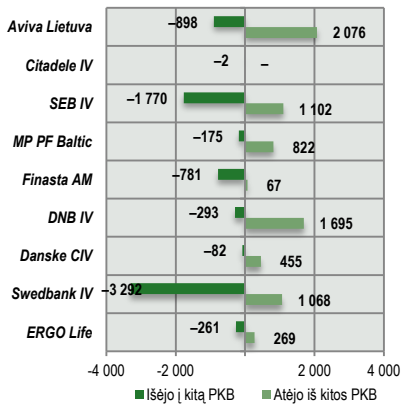

IV. II pakopos PF DALYVIAI

9 pav. Naujų dalyvių pasiskirstymas pagal PKB 2012 m. I ketv.

10 pav. PKB keitė dalyviai 2012 m. I ketv.

2012 m. pirmąjį ketvirtį nauji dalyviai rinkosi vidutinės akcijų dalies PF

Naujų dalyvių, atėjusių į pensijų kaupimo sistemą 2012 m. ir pasirašiusių pensijų kaupimo sutartis su pensijų kaupimo bendrovėmis, buvo 9 329. Iš jų 43,01 proc. (4 012) rinkosi vidutinės akcijų dalies PF, o 26,33 proc. (2 456) – akcijų PF. Taigi didžioji naujų pensijų fondų dalyvių dalis pasirinko rizikingesnius – daugiau investuojančius į akcijas – PF. Mažos akcijų dalies PF pasirinko 21,71 proc. (2 025) naujų PF dalyvių, o konservatyvius – 8,96 proc. (836). 2012 m. pirmąjį ketvirtį daugiausia (žr. 9 pav.) naujų (pirmąkart pasirašiusių II pakopos pensijų kaupimo sutartis) dalyvių pritraukė UAB „Swedbank investicijų valdymas“ (31,34 %), UAGDPB „Aviva Lietuva“ (22,39 %) ir UAB „SEB investicijų valdymas“ (19,64 %).

PKB 2012 m. pirmąjį ketvirtį keitė 0,71 proc. dalyvių

Šių metų pirmąjį ketvirtį 7 554 dalyviai nusprendė pakeisti PKB (žr. 10 pav.), daugiausia dalyvių atėjo į UAGDPB „Aviva Lietuva“ valdomus PF – 2 076, į UAB „DNB investicijų valdymas“ – 1 695 ir į UAB „SEB investicijų valdymas“ – 1 102 dalyviai. Daugiausia dalyvių išėjo iš UAB „Swedbank investicijų valdymas“ ir UAB „SEB investicijų valdymas“ valdomų fondų. PF toje pačioje bendrovėje keitė 2 251 dalyviai.

V. BENDRI III PAKOPOS PF RINKOS DUOMENYS

2012 m. pradžioje Lietuvoje veikė 9 papildomo savanoriško pensijų kaupimo PF (žr. 3 lentelę). Juos valdė 5 valdymo įmonės, o jų veiklą prižiūrėjo Lietuvos bankas. Po du III pakopos PF valdė UAB „SEB investicijų valdymas“, UAB „Finasta Asset Management“, UAB „DNB investicijų valdymas“ ir UAB „MP Pension Funds Baltic“ ir vieną – UAB „Citadele investicijų valdymas“.

III pakopos PF turtas 2012 m. pirmąjį ketvirtį didėjo 5,83 proc.

2012 m. pirmąjį ketvirtį III pakopos PF valdomas turtas padidėjo 5,83 mln. litų (5,83 %) ir ketvirčio pabaigoje sudarė 99,39 mln. litų (žr. 11 pav.). Metų pradžioje dalyvių, kaupiančių pensiją III pakopos PF, skaičius padidėjo 2,69 proc. (710) ir kovo pabaigoje jų buvo 27 140. Per analizuojamą laikotarpį didėjo 7 iš 9 rinkoje veikiančių III pakopos PF turtas, dalyvių skaičius keturiuose fonduose didėjo, keturiuose mažėjo, o viename nekito. Nuo 2011 m. kovo 31 d. PF valdomas turtas padidėjo tik 0,09 proc., o dalyvių skaičius – 10,20 proc.

Didelė koncentracija rinkoje

2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje beveik 86 proc. turto koncentravosi dviejų PKB fonduose: daugiau nei 62 proc. PF turto valdė UAB „SEB investicijų valdymas“ ir daugiau nei 23 proc. – UAB „DNB investicijų valdymas“. Trečia vieta pagal valdomo PF turto dalį (9,3 %) teko UAB „Finasta Asset Management“. Kitą turto dalį valdė UAB „MP Pension Funds Baltic“ (4,6 %) ir UAB „Citadele investicijų valdymas“ (0,4 %).

Dalyvių pasiskirstymas pagal PKB buvo labai panašus į turto pasiskirstymą: daugiausia dalyvių rinkosi UAB „DNB investicijų valdymas“ valdomus fondus – 45,5 proc. ir UAB „SEB investicijų valdymas“ – 40,3 proc., trečioje vietoje pagal dalyvių skaičių buvo UAB „Finasta Asset Management“ – 9,9 proc.

2012 m. kovo 31 d. *Herfindahl–Hirschman* indeksas sudarė 4 531,5 punkto, o tai rodo labai didelę koncentraciją rinkoje.

VI. III PAKOPOS PF INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAI

Šių metų pirmąjį ketvirtį kilo visų III pakopos PF vienetų vertės

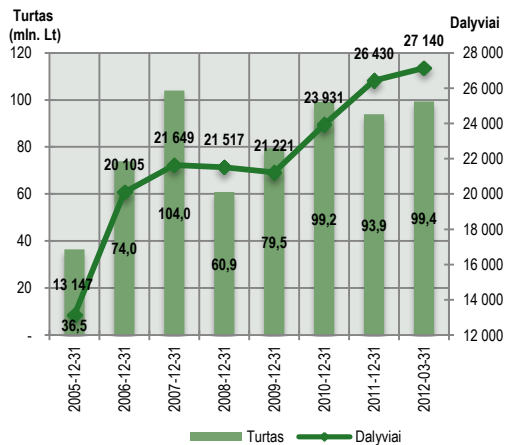
Kilimas pasaulio finansų rinkose lėmė teigiamus III pakopos PF rezultatus, visų PF vienetų vertės pirmąjį ketvirtį vidutiniškai padidėjo 7,5 proc. (žr. 4 lentelę). Daugiausia padidėjo rizikingiausių, savo taisyklėse nurodančių iki 100 proc. investavimo į akcijas galimybę, fondų vienetų vertės: „Finasta akcijų pensija plus“ – 12,8, „SEB pensija 2 plus“ – 9,5, „DNB papildoma pensija 100“ – 8,1, „MP Extremo III“ – 5,1 proc.

Nuo 2011 m. kovo 31 d. (12 mėn.) tik dviejų fondų vienetų vertės kilo: „SEB pensija 1 plus“ – 5,2 ir „Finasta obligacijų pensija plus“ – 2,3 proc.

3 lentelė. III pakopos PF rinkos duomenys 2012 m. kovo 31 d.

Valdymo įmonės pavadinimas	PF pavadinimas	Turtas, mln. Lt	Dalyviai
UAB „SEB investicijų valdymas“	SEB pensija 1 plus	13,77	1 543
	SEB pensija 2 plus	48,09	9 391
UAB „DNB investicijų valdymas“	DNB papildoma pensija	21,40	11 267
	DNB papildoma pensija 100	1,92	1 089
UAB „Finasta Asset Management“	Finasta akcijų pensija plus	6,33	1 669
	Finasta obligacijų pensija plus	2,92	1 023
UAB „MP Pension Funds Baltic“	MP Medio III	1,72	279
	MP Extremo III	2,84	824
UAB „Citadele investicijų valdymas“	Citadele papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondas	0,4	55
Iš viso		99,39	27 140

11 pav. III pakopos PF dalyvių skaičius ir turto kaita

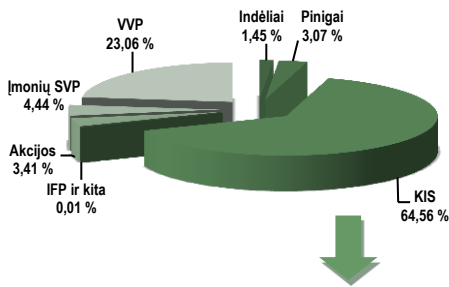
4 lentelė. PF vienetų verčių ir lyginamųjų indeksų pokyčiai

Pensijų fondo pavadinimas	Per 2012 m. I ketv.	Per 12 mėn.	Lyginamojo indekso pokytis 12 mėn.
Finasta akcijų pensija plus	▲ 13,8	▼ 12,6	▼ 29,1
Finasta obligacijų pensija plus	▲ 5,5	▲ 2,3	▲ 6,5
Citadele papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondas	▲ 2,7	▼ 0,3	–
DNB papildoma pensija	▲ 5,2	▼ 0,3	▲ 1,1
DNB papildoma pensija 100	▲ 8,1	▼ 2,7	▼ 0,7
MP Extremo III	▲ 5,3	▼ 4,3	–
MP Medio III	▲ 3,9	▼ 3,3	–
SEB pensija 1 plus	▲ 2,6	▲ 5,2	–
SEB pensija 2 plus	▲ 9,5	▼ 2,2	–
Svertinis vidurkis	▲ 7,5	▼ 1,4	–

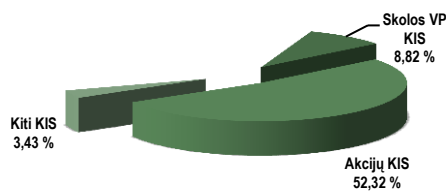
*III pakopos PF lyginamojo indekso naudojimas nėra privalomas.

VII. PF INVESTICINIO PORTFELIO STRUKTŪRA

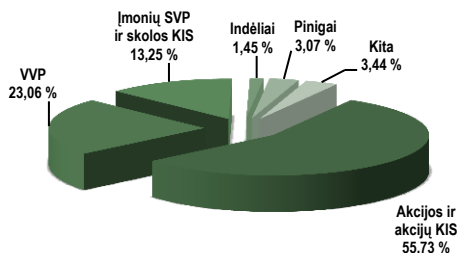
12 pav. Visos III pakopos PF rinkos investicijų pasiskirstymas pagal turto klases 2012 m. kovo 31 d.

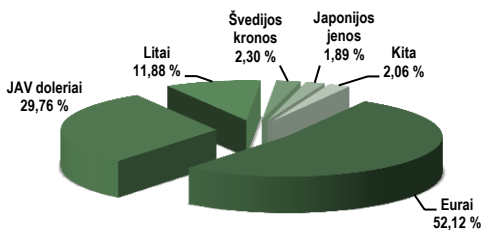
13 pav. KIS pasiskirstymas pagal rūšis (proc. viso III pakopos PF portfelio) 2012 m. kovo 31 d.

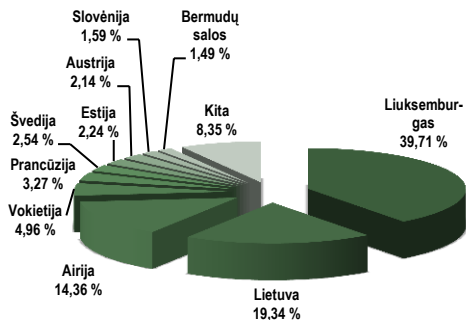
14 pav. Apibendrintas III pakopos PF investicijų pasiskirstymas 2012 m. kovo 31 d.

15 pav. III pakopos PF investicijų pasiskirstymas pagal valiutas 2012 m. kovo 31 d.

16 pav. Visų III pakopos PF investicijų pasiskirstymas pagal šalis 2012 m. kovo 31 d.

Daugiausia III pakopos PF lėšų investuota į KIS

2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje didžiausią dalį (64,56 %) III pakopos PF investicijų sudarė investicijos į KIS vienetus ar akcijas, kurių vertė ketvirčio pabaigoje buvo 64,17 mln. litų (žr. 12 pav.). Didžiausia lėšų, investuotų į KIS, dalis buvo paskirstyta į akcijų KIS (žr. 13 pav.): investicijos į juos sudarė 52,32 proc. viso III pakopos PF portfelio (52,00 mln. Lt), kita dalis teko skolos KIS, į kuriuos investuota 8,82 proc. (8,76 mln. Lt), ir kitiems KIS – 3,43 proc. (3,40 mln. Lt). Per į KIS investuotas turtas padidėjo 5,52 mln. litų, didžioji dalis naujų investicijų buvo orientuota į akcijų fondus (5,27 mln. Lt). Šį pokytį galima sieti su pirmąjį ketvirtį akcijų rinkose vykusiu kilimu ir labai gerais akcijų KIS rezultatais.

Antra pagal populiarumą investicija – VVP. Į juos tiesiogiai investuota 23,06 proc. III pakopos PF turto (22,92 mln. Lt). Per ketvirtį investicijų į VVP dalis padidėjo 1,61 mln. litų.

Indėlių dalis III pakopos PF portfeliuose 2012 m. kovo 31 d. sudarė 1,45 proc. III pakopos PF turto, įmonių SVP – 4,44 proc., grynaisiais pinigais atsiskaitomojoje sąskaitoje buvo laikoma 3,07 proc. fondų turto, o tiesiogiai į akcijas fondai investavo 3,41 proc. viso valdomo turto. Išvestinės finansinės priemonės, naudojamos rizikai drausti, ir kitos pozicijos (gautinos, mokėtinos sumos ar kt.) sudarė nereikšmingą fondų investicijų dalį.

III pakopos PF daugiausia investuoja į akcijas ir akcijų KIS

Investicijas į KIS priskyrę atitinkamoms tiesioginėms investicijoms (akcijų KIS – investicijoms į akcijas, skolos KIS – investicijoms į įmonių SVP), galime apibendrinti investicijų pasiskirstymą 2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje (žr. 14 pav.). Didžiausią III pakopos PF investicijų dalį (55,73 %, arba – 55,39 mln. Lt) sudaro investicijos į akcijas ir akcijų KIS. Investicijos į VVP sudaro 23,06 proc. portfelio (22,92 mln. Lt), įmonių SVP ir skolos KIS teko 13,25 proc. (13,17 mln. Lt). Didžioji dalis lėšų, investuotų į VVP, buvo investuotos į Lietuvos Respublikos VVP (54,99 proc., arba 12,6 mln. Lt).

Didžioji III pakopos PF turto dalis buvo investuota eurais

Kaip matyti iš 15 pav., 2012 m. kovo pabaigoje didžiausia dalis (apie 52,12 %) PF turto investuota eurais, t. y. 52,19 mln. litų. PF investicijos JAV doleriais sudarė 29,76 proc. III pakopos PF, investicijos litais – 11,88 proc., kita dalis III pakopos PF lėšų investuota Švedijos kronomis (2,30 %), Japonijos jenomis (1,89 %) ir kitomis valiutomis (2,06 %). Per šį ketvirtį, palyginti su 2011 m. pabaiga, nebuvo investicijų pasiskirstymo pagal valiutas reikšmingų pokyčių.

Daugiausia lėšų investuota Liuksemburge ir Lietuvoje

Išanalizavus visų III pakopos PF investicijų pasiskirstymą pagal šalis, matyti, kad beveik 60 proc. viso turto investuota Liuksemburge ir Lietuvoje. Po šių šalių pagal investicijų dydį yra Airija, Vokietija ir Prancūzija (žr. 16 pav.). III pakopos PF Liuksemburge ir Airijoje investuoja į šiose šalyse įsteigtus KIS, o Vokietijoje ir Prancūzijoje – į VVP ir KIS.

VIII. BENDRI KIS RINKOS DUOMENYS

2012 m. kovo pabaigoje Lietuvoje 10 valdymo įmonių, prižiūrimų Lietuvos banko, buvo įsteigusios 30 KIS (29 IF ir 1 IKKB): 10 akcijų, 1 SVP, 7 mišraus investavimo, 1 pinigų rinkos, 1 privataus kapitalo, 6 nekilnojamojo turto ir 4 alternatyvaus investavimo KIS. Be to, 4 sudėtiniai KIS, priskirti prie mišraus (3) ir alternatyvaus (1) investavimo fondų, turėjo 14 subfondų: 8 akcijų, 3 mišraus investavimo, po 1 pinigų rinkos, SVP ir alternatyvaus investavimo. Lietuvoje įsteigtų 18 KIS yra specialieji, 12 – suderintieji. Iš 2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje veikusių fondų 1 nekilnojamojo turto, 1 privataus kapitalo, 1 akcijų ir 1 mišraus investavimo fondas neturėjo investicijų ir dalyvių.

Toliau apžvalgoje nagrinėjami tik investicinę veiklą vykdančios KIS, o sudėtinio KIS subfondai vertinami kaip atskiri subjektai, todėl keičiasi bendras analizuojamų fondų skaičius (žr. 1 lentelę).

2012 m. pirmąjį ketvirtį įvykę pokyčiai KIS rinkoje

2012 m. sausio 12 d. Lietuvos banko valdyba leido UAB „Novus Asset Management“ įsteigti atviro tipo sudėtinį specialiojo investavimo į perleidžiamuosius VP investicijų fondą „Novus Strategic Fund“ (jį sudaro du subfondai: „Novus Balanced Portfolio“ ir „Novus Dynamic Portfolio“).

Lietuvos banko valdyba leido likviduoti UAB „MP Pension Funds Baltic“ įsteigtą sudėtinį specialų investicijų fondą „MP ETF Strategy Fund“ (jį sudarė du subfondai: „MP Equity Fund“ ir „MP Asset Allocation Fund“).

2012 m. vasario 23 d. Lietuvos banko valdyba leido likviduoti investicinį fondą „Synergos Private Equity Fund“.

2012 m. kovo 8 d. Lietuvos banko valdyba leido UAB „Orion Asset Management“ įsteigti atviro tipo sudėtinį specialųjį alternatyvaus investavimo fondą „ORION PORTFOLIO FUND“, turintį vieną subfondą „ORION ABSOLUTE RETURN PORTFOLIO“. Fondas skirtas tik profesionaliesiems investuotojams.

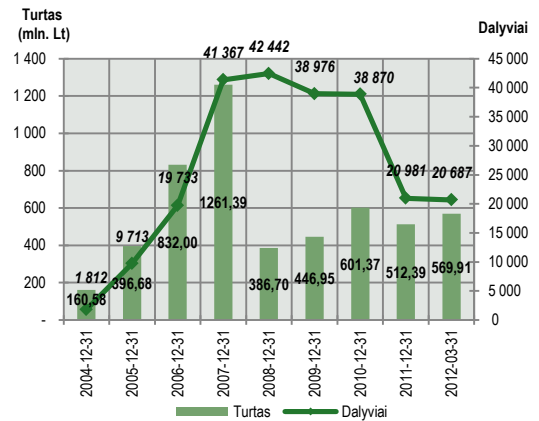
2012 m. pradžioje ir toliau populiariausi buvo akcijų KIS

2012 m. pirmąjį ketvirtį padidėjo KIS valdomas turtas, tačiau mažėjo juose kaupiančių dalyvių skaičius (žr. 17 pav.). Ketvirčio pabaigoje bendra KIS investicinių portfelių vertė buvo 569,91 mln. litų, o KIS dalyvių skaičius – beveik 20,69 tūkst. Tiek turto dydžiu, tiek dalyvių skaičiumi kitas KIS grupes lenkė akcijų KIS (žr. 18 ir 19 pav.), į kuriuos buvo investavę net 77,23 proc. visų KIS dalyvių (15,98 tūkst.), tačiau akcijų KIS turtas sudarė tik 39,84 proc. viso KIS turto (227,05 mln. Lt). Antra pagal dydį fondų grupė – mišraus investavimo KIS, kuriems teko 24,79 proc. turto ir 16,15 proc. visų dalyvių. Pagal vienam KIS tenkantį turtą didžiausi buvo mišraus investavimo KIS, kurių turtas vidutiniškai sudarė 35,3 mln. litų. Antri pagal vidutinį fondo dydį buvo pinigų rinkos KIS, jų turtas vidutiniškai sudarė 28,4 mln. litų. Nagrinėjant tarp smulkiųjų investuotojų populiariausias fondų grupes (angl. *Retail Funds*), paaiškėjo, kad vienam akcijų fondo dalyviui vidutiniškai teko po 14,21 tūkst. litų šios fondų grupės turto, mišraus investavimo fondų dalyviui – apie 42,28 tūkst. litų., obligacijų fondų dalyviui – 46,06 tūkst. litų, o didžiausia suma vidutiniškai teko į pinigų rinkos fondus investuojantiems asmenims – 91,41 tūkst. litų. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad dalyviais laikomi tiek fiziniai, tiek ir juridiniai asmenys.

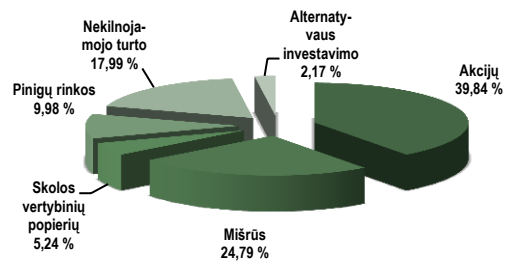
5 lentelė. KIS rinkos duomenys 2012 m. kovo 31 d.

KIS rūšis	KIS skaičius	Dalyvių skaičius	Turtas, mln. Lt	Vidutinė KIS vertė, mln. Lt
Akcijų	19	15 977	227,05	11,95
Mišrūs	4	3 341	141,26	35,31
Skolos vertybinių popierių	2	648	29,84	14,92
Pinigų rinkos	2	622	56,86	28,43
Nekilnojamojo turto	5	85	102,53	20,51
Alternatyvaus investavimo	4	14	12,38	3,10
Iš viso	36	20 687	569,91	15,83

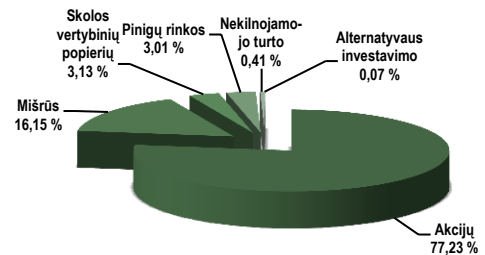
17 pav. KIS dalyvių skaičius ir turto kaita

18 pav. KIS turto pasiskirstymas pagal KIS rūšį 2012 m. kovo 31 d.

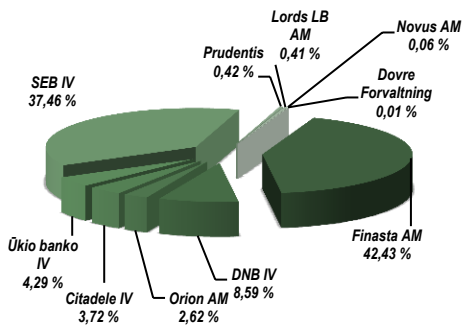

19 pav. KIS dalyvių pasiskirstymas pagal KIS rūšį 2012 m. kovo 31 d.

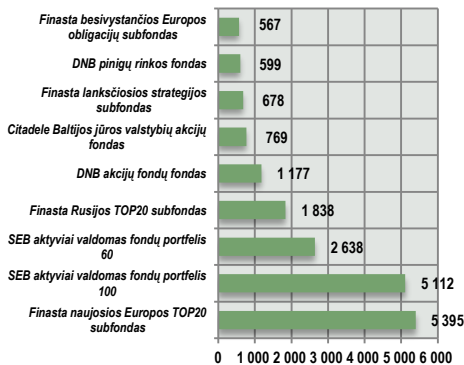

IX. KIS DALYVIAI

20 pav. KIS dalyvių pasiskirstymas pagal VĮ 2012 m. kovo 31 d.

21 pav. Daugiausia dalyvių turintys KIS 2012 m. kovo 31 d.

KIS dalyvių skaičius mažėjo aštuntą ketvirtį iš eilės

Kaip matyti iš 17 pav., KIS dalyvių skaičius³ 2004–2008 m. nuolat augo, tačiau nuo 2008 m. pabaigos ši tendencija pasikeitė ir nuo to laiko Lietuvoje įregistruotų KIS dalyvių skaičius nuolat mažėja. 2012 m. pirmąjį ketvirtį dalyvių skaičius sumažėjo 294 dalyviais (1,40 %) – iki 20 687.

2012 m. kovo 31 d. didžiausia pagal dalyvių skaičių buvo UAB „Finasta Asset Management“. Į jos valdomus investicinius fondus buvo investavę 8 777 dalyviai (žr. 20 pav.). Antra pagal dydį – UAB „SEB investicijų valdymas“, turinti 7 750 dalyvių. Ketvirčio pabaigoje 1 776 dalyviai buvo investavę į UAB „DNB investicijų valdymas“ valdomus fondus.

Daugiau nei 1 000 dalyvių turėjo tik 5 fondai

Investiciniai fondai, kurių dalyviais gali būti ir smulkieji investuotojai, labai skiriasi pagal dalyvių skaičių. Didžiausias fondas pagal dalyvių skaičių buvo „Finasta naujosios Europos TOP20 subfondas“, turintis 5 395 dalyvius (žr. 21 pav.). Toliau rikiavosi „SEB aktyviai valdomas fondų portfelis 100“ – 5 112 dalyvių, „SEB aktyviai valdomas fondų portfelis 60“ – 2 638 dalyviai. Į „Finasta Rusijos TOP20 subfondas“ buvo investavę 1 838 asmenys, „DNB akcijų fondų fondas“ – 1 177. Net 22 iš 36 šioje apžvalgoje analizuojamų fondų dalyvių skaičius nesiekė 100, o daugiau nei 1 000 dalyvių turėjo tik 5 fondai.

Vidutinis vieno smulkiesiems investuotojams prieinamo KIS, skaičiuojant subfondus kaip atskirus KIS, dalyvių skaičius 2012 m. kovo 31 d. buvo 860.

³ KIS dalyvių skaičius nustatomas sudėjus kiekvieno KIS dalyvių skaičių, jei tas pats asmuo yra investavęs į kelis skirtingus KIS, bendroje statistikoje jis laikomas dviem atskirais dalyviais.

X. KIS TURTAS

KIS valdomo turto pokytį 2012 m. pirmąjį ketvirtį lėmė teigiami investicinės veiklos rezultatai ir didesnis vienetų platinimas nei išpirkimas

2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje 10 valdymo įmonių valdė 569,91 mln. litų KIS turto. Per ketvirtį bendra Lietuvos KIS turto vertė padidėjo 11,23 proc. Fondų turtą didino didesnis investicinių vienetų išplatimas (65,03 mln. Lt) nei išpirkimas (34,45 mln. Lt) ir geri investicinės veiklos rezultatai.

2012 m. pirmąjį ketvirtį Lietuvoje registruotų KIS turtas padidėjo 57,52 mln. litų, per ketvirtį buvo išplatinta 30,58 mln. litų vertės daugiau KIS vienetų nei išpirkta. Galime daryti išvadą, kad kitą turto padidėjimo dalį (26,94 mln. Lt) lėmė teigiama investicijų grąža.

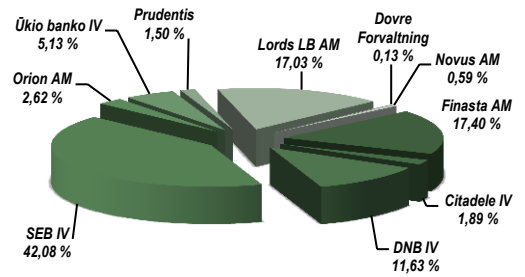
2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje didžiausią turto dalį valdė UAB „SEB investicijų valdymas“ valdomi KIS

Kaip matyti iš 22 pav., didžiausią KIS turto dalį valdo UAB „SEB investicijų valdymas“ – 42,08 proc. visos KIS rinkos, arba 239,83 mln. litų. UAB „Finasta Asset Management“, pirmaujanti pagal KIS dalyvių skaičių, užima antrą poziciją pagal valdomą turtą, kuris sudaro 99,18 mln. litų (17,40 % rinkos). 2012 m. pirmąjį ketvirtį daugiausia padidėjo UAB „Lords LB Asset Management“ valdomas turtas – nuo 75,62 iki 97,05 mln. litų, o pagal valdomą turtą užimama dalis pakilo nuo 14,83 iki 17,03 proc.

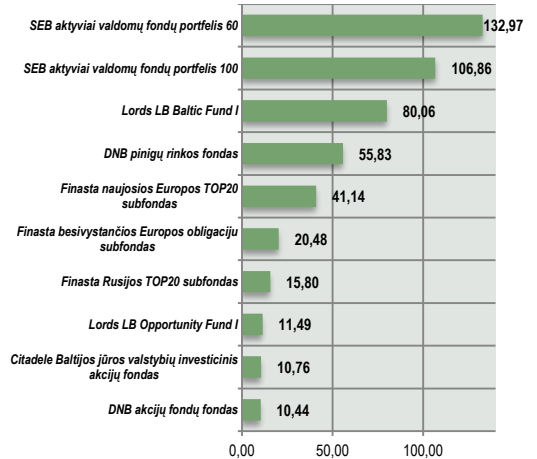
2012 m. kovo 31 d. didžiausias pagal turtą investicinis fondas buvo „SEB aktyviai valdomas fondų portfelis 60“ (žr. 23 pav.), valdantis 132,97 mln. litų turtą (prieš ketvirtį – 112,14 mln. Lt), antras – „SEB aktyviai valdomas fondų portfelis 60“ (jo valdomas turtas buvo 106,86 mln. Lt), trečias – „Lords LB Baltic Fund I“ (80,06 mln. Lt).

Atlikus KIS, pirmąjį ketvirtį vykdžiusių veiklą ir laikotarpio pabaigoje turėjusių turto bei dalyvių, veiklos analizę, matyti, kad 31 KIS turtas padidėjo, o 5 – sumažėjo. Daugiausia padidėjo UAB „Lords LB Asset Management“ valdomo nekilnojamojo turto fondo „Lords LB Baltic Fund I“ turtas – nuo 57,49 iki 80,06 mln. litų. Taip pat daugiau nei po 5 mln. litų išaugo UAB „SEB investicijų valdymas“ valdomų dviejų KIS turtas.

22 pav. KIS turto pasiskirstymas pagal VĮ 2012 m. kovo 31 d.

23 pav. Daugiausia turto (mln. Lt) turintys KIS 2012 m. kovo 31 d.

XI. KIS INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAI

6 lentelė. Svertiniai KIS vienetų verčių pokyčiai

KIS rūšis	Per 2012 I ketv.	Per 12 mėn.
Akcijų KIS	▲ 12,5	▼ 8,9
Mišraus investavimo KIS	▲ 8,0	▼ 0,4
Obligacijų KIS	▲ 6,0	▲ 4,3
Pinigų rinkos KIS	▲ 0,7	▲ 1,7
Bendras svertinis visų KIS pokytis	▲ 9,2	▼ 4,0

*2012 m. pirmojo ketvirčio svertiniam vieneto vertės pokyčio vidurkiui apskaičiuoti naudotas kovo 31 d. KIS turtas; 12 mėn. svertiniam vieneto vertės pokyčio vidurkiui apskaičiuoti – 2011 m. pirmojo ketvirčio – 2012 m. pirmojo ketvirčio vidutinis KIS turtas.

7 lentelė. KIS vienetų verčių pokyčiai

Fondo pavadinimas	Per 2012 m. I ketv.	Per 12 mėn.
Akcijų KIS		
<i>Finasta Vitality fondas</i>	▲ 14,5	▼ 5,5
<i>Finasta naujosios Europos TOP20 subfondas</i>	▲ 18,6	▼ 19,0
<i>Finasta Rusijos TOP20 subfondas</i>	▲ 17,8	▼ 9,4
<i>Finasta pasaulio akcijų fondų subfondas</i>	▲ 7,0	▼ 7,0
<i>OMX Baltic Benchmark Fund</i>	▲ 8,4	▼ 13,7
ZPR Amerikos mažos kapitalizacijos bendrovių akcijų	▲ 11,5	▲ 6,4
DNB akcijų fondų fondas	▲ 9,1	▼ 3,2
<i>Citadele Baltijos jūros valstybių fondas</i>	▲ 14,0	▼ 12,6
SEB aktyviai valdomas fondų portfelis 100	▲ 10,2	▼ 2,9
Ūkio banko racionalaus investavimo fondas	▲ 11,3	▼ 11,0
Ūkio banko Europos subfondas	▲ 7,8	▼ 4,9
Ūkio banko JAV subfondas	▲ 11,5	▲ 4,8
Ūkio banko Kinijos subfondas	▲ 7,0	▼ 17,7
Ūkio banko Rusijos subfondas	▲ 14,5	▼ 26,3
Ūkio banko Žaliavų subfondas	▲ 4,7	-
<i>Prudentis Baltic Fund</i>	▲ 6,6	▼ 12,1
Mišraus investavimo KIS		
<i>Finasta lankščiosios strategijos subfondas</i>	▲ 7,0	▼ 6,5
SEB aktyviai valdomas fondų portfelis 60	▲ 8,2	▲ 0,0
<i>Prudentis Global Value Fund</i>	▲ 8,6	▼ 6,8
<i>Rigel Global Macro fund</i>	▼ 3,8	▼ 0,5
Obligacijų KIS		
<i>Finasta besivystančios Europos obligacijų subfondas</i>	▲ 6,8	▲ 5,3
Ūkio banko obligacijų fondas	▲ 4,2	▲ 2,1
Pinigų rinkos KIS		
DNB pinigų rinkos fondas	▲ 0,7	▲ 1,7
Ūkio banko pinigų rinkos priemonių subfondas	▼ 0,1	▲ 0,2

Teigiamos nuotaikos pasaulio akcijų rinkose lėmė gerus KIS rezultatus 2012 m. pradžioje

Praejęs ketvirtis buvo sėkmingas Lietuvoje registruotiems KIS – užfiksuotas bendras svertinis visų KIS vienetų vertės padidėjimas 9,2 proc. (žr. 6 lentelę). Akcijų KIS vienetų vertės didėjo 12,5, mišraus investavimo KIS – 8,0, obligacijų KIS – 6,0, pinigų rinkos KIS – 0,7 proc.

2011 m. vykusios korekcijos pasaulio akcijų rinkose neigiamai veikė 12 mėn. laikotarpio KIS rezultatus, pinigų rinkos ir obligacijų KIS vienetų vertės vidutiniškai kilo 1,7 ir 4,3 proc. Mišraus investavimo KIS vienetų vertės sumažėjo 0,4 proc., o rizikingiausių, į akcijas investuojančių KIS, vienetų vertės vidutiniškai sumažėjo 8,9 proc. Visų KIS, į kuriuos gali investuoti ir neprofesionalūs investuotojai, vienetų vertės per 12 mėn. vidutiniškai nukrito 4,0 proc.

2012 m. pirmąjį ketvirtį didėjo daugumos neprofesionaliems investuotojams platinamų KIS vienetų vertės

Pirmąjį šių metų ketvirtį mažėjo tik dviejų KIS vienetų vertės (nuo 0,1 ir 3,8 %), o kitų fondų vertės didėjo (nuo 0,7 iki 18,6 %). Daugiausia (18,6 %) padidėjo „Finasta naujosios Europos TOP20 subfondo“ vieneto vertė (žr. 7 lentelę).

Priešingi rezultatai matomi analizuojant 12 mėn. laikotarpį – nuo 2011 pirmojo ketvirčio pabaigos kilo tik šešių fondų vienetų vertės (nuo 0,2 iki 6,4 %). Kitų fondų vienetų verčių pokyčiai buvo neigiami – nuo –0,5 iki –26,3 proc.

XII. KIS INVESTICINIO PORTFELIO STRUKTŪRA

Daugiausia KIS lėšų investuota į kitus KIS

2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje didžiausią KIS investicijų dalį (45,84 %) sudarė investicijos į kitų KIS vienetų ar akcijas, kurių vertė ketvirčio pabaigoje buvo 261,27 mln. litų (žr. 24 pav.). Didžiausia lėšų, investuotų į KIS, dalis buvo paskirstyta į akcijų KIS (žr. 25 pav.). Investicijos į juos sudarė 35,51 proc. viso KIS portfelio (202,37 mln. Lt), kita jų dalis teko skolos vertybinių popierių KIS, į kuriuos investuota 7,66 proc. (43,66 mln. Lt), ir kitiems KIS – 2,67 proc. (15,24 mln. Lt). Per ketvirtį investicijų į KIS pasiskirstymas beveik nekito, 2012 m. pabaigoje investicijos į akcijų KIS sudarė 34,75 proc., investicijos į skolos KIS – 8,12 proc., o investicijos į kitus KIS – 3,70 proc. KIS valdomo turto.

Antra pagal populiarumą investicija – akcijos. Į jas tiesiogiai investuota 22,90 proc. KIS turto (130,49 mln. Lt), per ketvirtį akcijų dalis KIS portfeliose padidėjo 1,86 mln. litų.

2012 m. kovo 31 d. tiesioginės investicijos į VVP sudarė 10,97 proc., arba 62,53 mln. litų, prieš ketvirtį į VVP investuota 55,32 mln. litų. Įmonių SVP sudarė 13,52 proc. fondų turimų investicijų (77,10 mln. Lt). Pinigais buvo laikoma 4,42, o indėliuose – 2,08 proc. KIS turto. Išvestinės finansinės priemonės ir kitos pozicijos (gautinos, mokėtinos sumos ir kt.) sudarė nereikšmingą fondų investicijų dalį.

Investicijas į kitus KIS priskyrę atitinkamoms tiesioginėms investicijoms (akcijų KIS – investicijoms į akcijas, skolos KIS – investicijoms į įmonių SVP), galime apibendrinti investicijų pasiskirstymą (žr. 26 pav.). Didžiausią KIS investicijų dalį (58,41 %, arba 332,86 mln. Lt) sudaro investicijos į akcijas ir akcijų KIS. Įmonių SVP ir skolos KIS teko 21,19 proc. investicijų (120,76 mln. Lt).

Didžioji KIS turto dalis investuota eurais

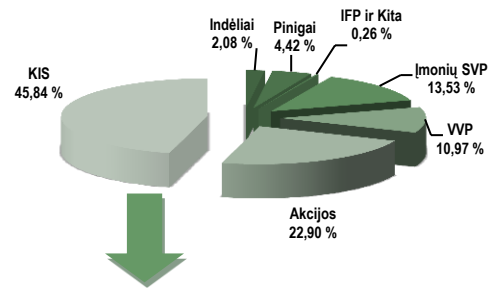
Kaip matyti iš 27 pav., 2012 m. kovo pabaigoje beveik pusė (apie 49,41 %) KIS turto buvo investuota eurais, t. y. 281,62 mln. litų. KIS investicijos JAV doleriais sudarė 27,76 proc. fondų turto, investicijos litais – 10,58 proc. (60,31 mln. Lt). Kita KIS lėšų dalis buvo investuota Lenkijos zlotais (3,07 %), Švedijos kronomis (2,50 %), Japonijos jenomis (1,71 %) ir kitomis valiutomis.

Didžiausia KIS valdomo turto dalis investuota Liuksemburge ir Lietuvoje

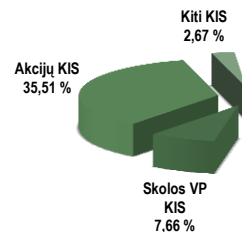
Išanalizavus visų KIS investicijų pasiskirstymą pagal šalis (žr. 28 pav.), matyti, kad beveik 57 proc. viso turto investuota Lietuvoje ir Liuksemburge. Po šių šalių pagal investicijų dydį yra Airija (10,48 %), Estija (8,18 %) ir Rusija (3,19 %). KIS Liuksemburge ir Airijoje investuoja į šiose šalyse įsteigtus KIS, o Estijoje ir Rusijoje – į nuosavybės VP. Be to, Lietuvoje registruoti KIS yra investavę JAV, Lenkijoje, Švedijoje, Rumunijoje, Prancūzijoje ir kitose šalyse.

Per ketvirtį 7,3 mln. litų padidėjo investicijos į Lietuvos VVP.

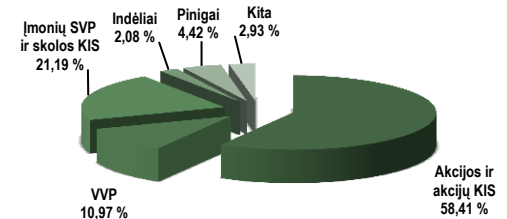
24 pav. Visos KIS rinkos investicijų pasiskirstymas pagal turto klases 2012 m. kovo 31 d.

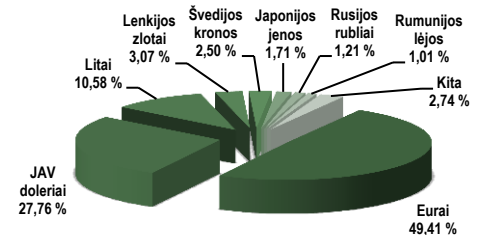
25 pav. Investicijų į KIS pasiskirstymas pagal rūšis (proc. viso KIS investicijų portfelio) 2012 m. kovo 31 d.

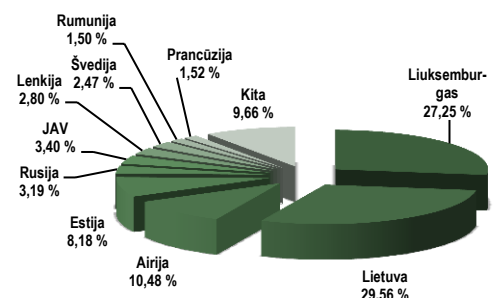
26 pav. Apibendrintas KIS investicijų pasiskirstymas 2012 m. kovo 31 d.

27 pav. KIS investicijų pasiskirstymas pagal valiutas 2012 m. kovo 31 d.

28 pav. Visų KIS investicijų pasiskirstymas pagal šalis 2011 m. gruodžio 31 d.

XIII. LIETUVOJE VIEŠAI PLATINAMI UŽSIENIO KIS

Užsienio KIS, platinamų Lietuvoje, vertė 2012 m. pirmąjį ketvirtį padidėjo

2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje Lietuvoje išplatintų užsienio KIS vienetų vertė buvo 1 111,43 mln. litų (žr. 29 pav.). Per ketvirtį valdomo turto vertė padidėjo 10,6 proc. (2011 m. pabaigoje Lietuvoje buvo išplatinta 1 004,94 mln. Lt vertės užsienio KIS vienetų. Pagrindinė turto vertės didėjimo priežastis buvo teigiama investicinė grąža, kuriai darė įtaką pirmąjį ketvirtį vykęs augimas pasaulio finansų rinkose. Didesnis vienetų išpirkimas nei išplatintas mažino KIS valdomą turta, kaip matyti iš 30 pav. duomenų, 2012 m. pirmąjį ketvirtį išplatintų užsienio KIS vertė buvo 17,34 mln. litų mažesnė nei išpirktų vienetų vertė.

2012 m. kovo 31 d. duomenimis, buvo 52 tūkst. užsienio KIS dalyvių (2011 m. pabaigoje – 54,4 tūkst.). 2012 m. pirmąjį ketvirtį dalyvių skaičius sumažėjo 4,36 proc. Palyginti su praėjusių metų pabaiga, fondai neteko 2 373 dalyvių.

Didžiausia išplatinto užsienio KIS vertė priklausė AB „Swedbank“ ir AB SEB bankas klientams

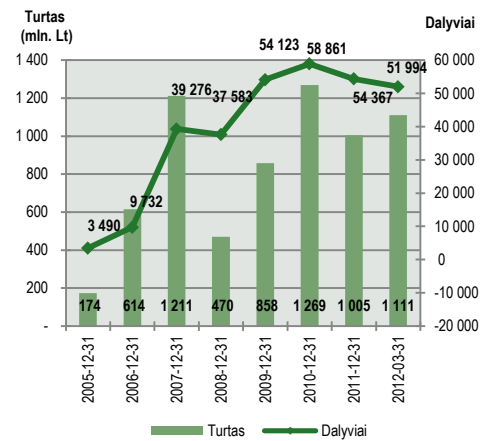
Pagal išplatintų užsienio KIS vienetų vertę rinkoje vyravo dvi bendrovės (žr. 31 pav.). AB „Swedbank“ išplatintų užsienio fondų vertė 2012 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje sudarė 498,41 mln., o AB SEB bankas – 495,60 mln. litų. Šioms dviem bendrovėms, turinčioms didelį platinimo tinklą, teko beveik 90 proc. visų Lietuvoje išplatintų užsienio KIS vienetų vertės. Kitų platintojų užimama rinkos dalis pagal išplatintų užsienio KIS turto vertę svyravo nuo 0,03 iki 3,04 proc.

Didžiausias platintojas pagal dalyvių skaičių buvo AB SEB bankas (žr. 32 pav.). Jo platinamuose užsienio fonduose kaupė 39,73, AB „Swedbank“ – 37,23, *Nordea Bank Finland Plc* Lietuvos skyriuje – 16,50 proc. investuotojų.

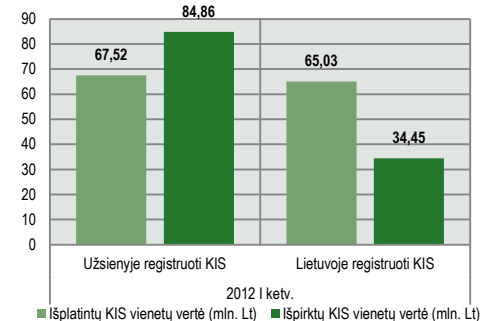
Užsienyje registruoti KIS yra populiariausi tarp Lietuvos investuotojų

Remiantis bendrovių pateiktais duomenimis, Lietuvoje viešai platinamų KIS⁴ turtas 2012 m. kovo 31 d. sudarė 1 681,34 mln. litų, dalyvių skaičius – 72 681. 2012 m. pirmąjį ketvirtį turtas padidėjo 11,0, o dalyvių skaičius sumažėjo 3,54 proc. (2011 m. pabaigoje buvo 1 514,69 mln. Lt turto ir 75 348 dalyviai). Lietuvos KIS turto vertė 2012 m. kovo 31 d. buvo 541,52 mln. litų mažesnė nei užsienio KIS Lietuvoje išplatintų vienetų vertė. Be to, Lietuvos KIS turėjo 31,3 tūkst. dalyvių mažiau. Vertinant pagal vienetų platinimo, turto ir dalyvių kitimo dinamiką, galima įžvelgti tendenciją, kad užsienio KIS yra dažniau investuotojų pasirenkamas produktas nei Lietuvoje įsteigti fondai.

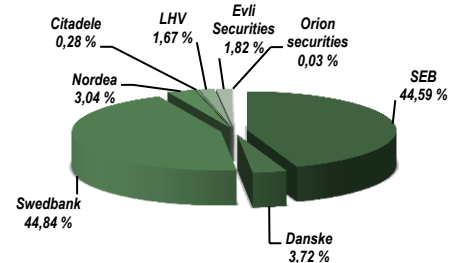
29 pav. Užsienio KIS dalyvių skaičiaus ir turto kaita

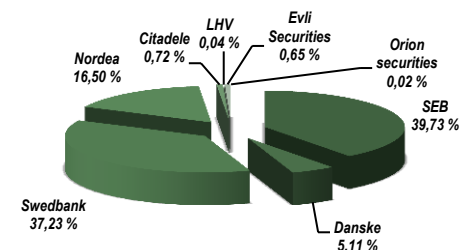
30 pav. Lietuvoje registruotų KIS ir užsienio KIS platinimas bei išpirkimas

31 pav. Užsienio KIS turto pasiskirstymas pagal platintoją 2012 m. kovo 31 d.

32 pav. Užsienio KIS dalyvių pasiskirstymas pagal platintoją 2012 m. kovo 31 d.

⁴ Lietuvos KIS turtas ir užsienio KIS turto, išplatinto Lietuvoje, dalis.